

پذیرش استانداردهای حسابداری بین المللی و استانداردهای گزارشگری مالی بین المللی

IAS/IFRS در کشورهای در حال توسعه؛ مزایا و موانع

۱. دکتر احمد خدای پور (Khodamipour@yahoo.com)

۲. نفیسه سمیعی نژاد* (n_s_accounting@yahoo.com)

چکیده

نیاز به یکنواخت سازی استانداردهای گزارشگری مالی از مدت ها پیش مطرح بوده است، و یکی از راه حل هایی که برای این مشکل اندیشیده شده، استفاده از استانداردهای بین المللی حسابداری است. هم اکنون نیز تعداد زیادی از کشورها استفاده از استانداردهای بین المللی حسابداری را پذیرفته اند. این استانداردها با افزایش قابلیت مقایسه، و کیفیت اطلاعات مالی موجب شفافیت اطلاعاتی شده، و از یک طرف به سرمایه گذاران در اتخاذ تصمیمات اقتصادی آگاهانه تر کمک می کند و از طرف دیگر با کاهش شکاف اطلاعاتی بین دارندگان اطلاعات و سرمایه گذاران، موجب تقویت پاسخگویی می شوند. علیرغم تمام مزایای پذیرش استانداردهای بین المللی حسابداری، موانعی نیز بر سر راه هماهنگ سازی وجود دارد، از جمله اینکه حسابداری با اقتصاد، سیاست و فرهنگ هر کشور عجین شده است. هدف این مقاله، بررسی مزایا و موانع پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی در کشورهای در حال توسعه می باشد. بدین منظور، با مرور مطالعات گذشته که به شناسایی پیامدهای پذیرش این استانداردها پرداخته اند، به تشریح چالش ها و نقاط قوت پذیرش استانداردهای بین المللی حسابداری می پردازیم. نتایج بررسی مطالعات نشان می دهد که، مزایای به کارگیری استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، بیشتر از معایب آن است. همچنین، مطالعات پیرامون فرآیند اجرای استانداردهای بین المللی در کشورهای در حال توسعه نشان می دهد که، اکثر این کشورها از نداشتن برنامه و هدف مشخص و آموزش کافی، فساد و فقدان مکانیزم های اجرایی مناسب و عدم کارایی، و تفاوت در عوامل فرهنگی رنج می برند. همین عوامل باعث شده که برخی از کشورهای جهان سوم از پذیرش استانداردهای بین المللی ممانعت کرده و یا در صورت پذیرش به مزایای مورد نظر دست نیافته و با ناکارآمدی در اجرا مواجه شوند.

کلمات کلیدی: استانداردهای حسابداری بین المللی، استانداردهای گزارشگری مالی بین المللی، کشورهای در حال توسعه، موانع پذیرش، هماهنگ سازی

۱- مقدمه

جهانی شدن فرآیندی تاریخی است که در پاسخ به نیاز به بهبود تسهیم منابع و توسعه ی هر چه سریع تر بازارها و اقتصاد جهانی ایجاد شده است. مرور عقاید و نظریات دانشمندانی چون اسمیت، ریکارد و مارکس درباره ی پدیده ی جهانی شدن گویای این مطلب است. جهانی شدن دیگر جزئی از رشد نیست بلکه به کانون و قلب راهبردها راه یافته است و بیش از هر چیز، بازارهای سرمایه را تحت تأثیر خود قرار داده است. از آن جا که حسابداری زبان کسب و کار و تجارت است و یکی از ارکان اساسی بازارهای سرمایه را به خود اختصاص می دهد می توان ادعا کرد جهانی سازی بازارهای سرمایه، قبل از هر چیز، یکنواختی در حسابداری را می طلبد (۱). و جهانی شدن اقتصاد، معنی و مفهوم مرزهای فیزیکی (به لحاظ اقتصادی) را کمرنگ تر کرده و همگن بودن و مقایسه پذیری اطلاعات کشورها را بیش از پیش ضروری ساخته است (۲).